

Nr 222.

Av herr **Möller m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående förlängd giltighet av gällande bestämmelser om utförselbevis för råg och vete.*

Under den livliga diskussion angående jordbruksnäringens ekonomiska svårigheter, som de senaste åren förts i vårt land, har en nästan fullständig enighet rått angående olämpligheten av det utbud till underpris av jordbruksprodukter, som vissa stater framkallat genom att bevilja premier i en eller annan form vid export av sådana produkter, främst spannmål. Därigenom ha nämligen stora och oförutsebara rubbningar på marknaden uppstått och prisnivån å spannmål i hög grad nedpressats under de avsevärda perioder, då ett genom statsunderstöd forcerat bortvrakande av spannmål till priser understigande produktionskostnaderna skett i större omfattning — särskilt från Tyskland och Polen. Även Sverige har i sin mån bidragit till detta sakernas tillstånd.

I full insikt om exportpremierens systemets på längre sikt sett synnerligen skadliga verkningar beslöt 1930 års riksdag, efter förslag därom från särskilda utskottet, att hos Kungl. Maj:t hemställa om ett svenskt initiativ till exportpremierens systemets eller, vilket är detsamma, den statliga dumpings, avveckling i länder, som begagnade sig därav.

Den nuvarande svenska regeringen har i överensstämmelse med riksdagens skrivelse i ämnet sedermera inom Nationernas Förbund gjort en synnerligen verkningsfull framstöt mot dumping, särskilt i form av utförselbevis. Redogörelsen för regeringens insatser i detta avseende återfinnas i Nationernas Förbunds handlingar. Sålunda begärde svenska regeringen enligt en den 7 oktober 1930 tryckt sammanfattning av de olika regeringarnas förslag till överläggningsämnen vid den andra internationella konferensen för samfäll ekonomisk aktion ¹⁾, att frågan om dumping skulle upptagas på konferensens program. Det heter där: »Den svenska regeringen önskar särskilt fästa uppmärksamheten på den dumping av jordbruksprodukter, som på sista tiden ökats i mycket avsevärd grad, och som försiggår med hjälp av systemet med utförselbevis (export certificates). Missbruket av detta system — och det missbrukas ofta — kan lätt få ett desorganiserande inflytande på prisnivåerna och följaktligen på den normala försäljningen av varor. Det skulle sannolikt vara önskvärt att få till stånd en internationell reglering av detta förhållande.»

Vid Nationernas Förbunds församlings elfte möte framlade den svenska regeringens ombud i samband med en tungt vägande saklig kritik av ut-

¹⁾ Replies of the Governments to the questionnaire annexed to article I of the protocol regarding the programme of future negotiations. Official No.: 2nd Conf. (A. E. C.) 1. sid. 77.

förselbevis och annan dumping ett förslag till resolution, som i huvudsak blev antaget av församlingen ¹⁾. Det meddelades vid mötet, att Tyskland, vars ombud dock ställde sig avvisande till det svenska resolutionsförslaget, nyligen upphävt utförselbevisen för vissa jordbruksprodukter »i anledning av klagomål från nordeuropeiska stater».

Man hade med skäl kunnat vänta, att den svenska regeringen med hänsyn både till sitt nyss skildrade bestämda uppträdande mot utförselbevis och statlig dumping i Genève och till, att »nordeuropeiska stater» protester redan medfört slopandet av stora delar av det tyska exportpremiesystemet, skulle funnit angeläget, att icke svenska staten bibehölle detta erkänt skadliga och illojala system. Märkligt nog har detta icke blivit fallet. I Kungl. Maj:ts proposition nr 159 vid innevarande riksdag föreslås tvärtom, att de i förordningen den 13 april 1928 nr (76) angående utförselbevis för råg och vete meddelade bestämmelserna skola äga fortsatt giltighet under tiden från och med den 1 augusti 1931 tills vidare till och med den 31 juli 1933.

Då det icke torde överensstämma med god sed i det internationella uppträdandet, att en stat, som går till kraftig aktion mot andra stater missbruk och därvid uppnår, att dessa stater taga hänsyn till de framförda klagomålen, själv bibehåller möjligheten till samma slags missbruk, så torde nyss berörda proposition böra av riksdagen avvisas. Frånsett den minskning av Sveriges goda anseende för rättrådigt handlande, som givetvis skulle bli följden av ett sådant uppträdande från vårt lands sida, tala goda skäl av praktisk-ekonomisk art för ett sådant avvisande. Skulle nämligen Sverige framdeles med begagnande av den möjlighet till fortsatt statlig dumping, som ligger i ett bifall till propositionen, ånyo börja dumpa spannmål, så är det icke uteslutet, att andra stater finna sig av opinionen bland sina egna lantmän tvingade att för egen del ånyo i full utsträckning uppliva och eventuellt skärpa systemet med utförselbevis, varav den största skada givetvis skulle uppstå även för svenskt jordbruk. Om riksdagen icke bestämt avvisar förslaget om utförselbevisförordningens förlängda giltighet, saknar den svenska regeringen givetvis varje möjlighet att — under samverkan med övriga stater i samma läge som Sverige — med utsikt till framgång kunna bekämpa andra dumpande stater illojala handlingssätt.

På grund av vad här ovan anförts, få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 159 angående förlängd giltighet av gällande bestämmelser om utförselbevis för råg och vete.

Stockholm den 7 mars 1931.

Gustav Möller.

Olof Olsson.

C. E. Svensson.

A. J. Bårg.

J. E. Björnsson.

¹⁾ Aktstycken utgivna av Kungl. Utrikesdepartementet. Nationernas Förbunds församlings elfte ordinarie möte i Genève 10 september—4 oktober 1930, sid. 44—46 samt 117.